

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Varaždin, listopad 2017.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	6
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	7
Evidencije o naplati prihoda	15
Organizacija naplate i kontrole naplate	17
Utrošak prihoda	21
Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju	26
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	28
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	31

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/16-10/69
URBROJ: 613-07-17-64

Varaždin, 30. listopada 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Varaždinske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 8. prosinca 2016. do 30. listopada 2017.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: poljoprivredno zemljište u vlasništvu države) na području Varaždinske županije od 2014. do 2016. Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Varaždinske županije u vezi sa sudjelovanjem u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, naplatom i vođenjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, suradnjom s Agencijom za poljoprivredno zemljište (dalje u tekstu: Agencija) u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda, utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene i održavanjem poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti sudjelovanje jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način
- provjeriti vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup
- provjeriti suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije vezanu uz preuzimanje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene
- provjeriti održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi kojima je uređeno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, financijski izvještaji jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvješća o ranije obavljenim financijskim revizijama te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju raspolaganje poljoprivrednim zemljištem te naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika i provjerena dokumentacija (poslovne knjige, odluke, planovi i druga dokumentacija) vezana uz naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s naplatom i utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Varaždinske županije nadležnih za učinkovito gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Sudjeluju li jedinice lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način?
- Vode li se evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup?
- Je li efikasna organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem?
- Jesu li prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene?
- Održava li se poljoprivredno zemljište pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju?

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su jedinice lokalne samouprave sudjelovale u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ako su ustrojene odgovarajuće evidencije o naplati prihoda i evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, ako je efikasna naplata i organizacija naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ako su prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene te ako se poljoprivredno zemljište održava pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanja evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanju poljoprivrednog zemljište pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajne nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanju evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanju poljoprivrednog zemljište pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti, gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave imenovala je predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake ○ predstavnici jedinica lokalne samouprave sudjelovali su u radu povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake ○ jedinica lokalne samouprave izdavala je potvrde o korištenju poljoprivrednog zemljišta radi davanja u privremeni zakup ○ jedinica lokalne samouprave pripremala je i dostavljala Agenciji dokumentaciju za zamjenu poljoprivrednog zemljišta ○ davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka obavljeno je pravodobno ○ sve parcele poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području jedinice lokalne samouprave su na temelju važećih ugovora dane u zakup
Evidencije o naplati prihoda te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup odnosno dugogodišnji zakup	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem daju potpune i točne podatke o stanju i kretanju potraživanja te rokovima dospelosti potraživanja ○ godišnjim popisom imovine i obveza obuhvaćena su potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju (bazu podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup ○ jedinice lokalne samouprave dostavile su Agenciji tražene podatke i informacije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ uspostavljena je odgovarajuća suradnja s Agencijom pri preuzimanju evidencija o naplati potraživanja
Organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave je donijela procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima je obuhvaćena naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne samouprave je imenovala odnosno odredili osobe za naplatu i kontrolu naplate prihoda ○ poduzimane su sve raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem su efikasne

<p>Utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je donijela godišnji plan korištenja prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem troše za propisane namjene ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavila je ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnja izvješća o korištenju sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vodi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem kroz duže vremensko razdoblje
<p>Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave propisala je potrebne agrotehničke mjere ○ jedinica lokalne samouprave propisala je mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih agrotehničkih mjera ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave ima poljoprivrednog redara ○ poljoprivredni redari nadziru provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ poljoprivredni redari o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama izvještavaju poljoprivrednu inspekciju

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Poljoprivredno zemljište je prema odredbama članka 52. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14) dobro od interesa za Republiku Hrvatsku koje uživa osobitu zaštitu. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 39/13 i 48/15), poljoprivrednim zemljištem smatraju se poljoprivredne površine i to: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare kao i drugo zemljište koje se uz gospodarski opravdane troškove može privesti poljoprivrednoj proizvodnji. Poljoprivrednim zemljištem, također se smatra neobraslo šumsko zemljište i zemljište obraslo početnim ili degradacijskim razvojnim stadijima šumskih sastojina (makija, garig, šikare, šibljaci i drugo), a pogodno je za poljoprivrednu proizvodnju. Nositeljima prava vlasništva na poljoprivrednom zemljištu ne mogu biti strane pravne i fizičke osobe, osim ako međunarodnim ugovorom i posebnim propisom nije drugačije određeno. Iznimno, strane pravne i fizičke osobe mogu stjecati pravo vlasništva na poljoprivrednom zemljištu nasljeđivanjem.

U tablici broj 1 daju se podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države fizičkih ili pravnih osoba te broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 1

Podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države fizičkih i pravnih osoba te broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u ha	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba u ha	Broj registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom
	1	2	3	4
1.	Grad Ivanec	84,00	1 637,80	419
2.	Grad Lepoglava	-	-	88
3.	Grad Ludbreg	205,88	900,12	412
4.	Grad Novi Marof	64,19	-	374
5.	Grad Varaždin	200,75	1 654,54	575
6.	Grada Varaždinske Toplice	14,36	153,74	297
7.	Općina Bednja	18,40	2 032,60	194
8.	Općina Beretince	-	-	109
9.	Općina Breznica	22,00	2 042,00	263
10.	Općina Breznički Hum	3,97	509,14	232
11.	Općina Cestica	140,00	602,31	250
12.	Općina Donja Voća	6,31	1 379,69	181
13.	Općina Gornji Knežinec	48,34	176,14	98
14.	Općina Jalžabet	31,43	1 851,82	346
15.	Općina Klenovnik	0,46	1 065,54	2
16.	Općina Ljubešćica	17,34	1 099,66	22
17.	Općina Mali Bukovec	373,55	2 195,11	376
18.	Općina Martijanec	28,01	3 163,00	800
19.	Općina Maruševac	10,00	2 804,00	566
20.	Općina Petrijanec	84,00	2 830,00	-
21.	Općina Sračinec	245,88	1 073,37	115

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u ha	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba u ha	Broj registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom
	1	2	3	4
22.	Općina Sveti Đurđ	343,90	2 459,78	607
23.	Općina Sveti Ilija	4,05	217,11	142
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	167,00	1 414,00	303
25.	Općina Veliki Bukovec	112,93	1 287,07	236
26.	Općina Vidovec	11,62	2 424,88	559
27.	Općina Vinica	8,34	1 089,66	186
28.	Općina Visoko	9,07	1 459,93	186
	Ukupno	2 255,78	37 523,01	7 938

Izvor podataka: jedinice lokalne samouprave

Prema podacima jedinica lokalne samouprave na koncu 2016., ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na području Varaždinske županije iznosi 39 778,79 ha, od čega se na površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države odnosi 2 255,78 ha ili 5,7 %, a na površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba 37 523,01 ha ili 94,3 %. Grad Lepoglava i općina Beretinec nemaju podataka o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te fizičkih i pravnih osoba, a grad Novi Marof u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba.

Na koncu 2016. u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije bilo je 7 938 registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom. Općina Petrijanec nema podatke o broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na svom području.

Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 39/11 i 63/11), koji je bio na snazi do travnja 2013., poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države raspolagalo se na temelju Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koji su jedinice lokalne samouprave donosile za svoje područje uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu odnosno od lipnja 2011., uz suglasnost Agencije.

U Programima je utvrđeno poljoprivredno zemljište u vlasništvu države i određene su površine za prodaju, zakup, dugogodišnji zakup, dugogodišnji zakup za ribnjake, za povrat imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, za zakup zajedničkih pašnjaka i površine za druge namjene. Jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a na prijedloge ugovora suglasnost su davala županijska državna odvjetništva. Ugovore o dugogodišnjem zakupu (koncesiji) poljoprivrednog zemljišta i dugogodišnjem zakupu za ribnjake zaključivao je ministar nadležan za poljoprivredu, a ugovore za zakup zajedničkih pašnjaka ravnatelj Agencije.

Donošenjem novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., poslove raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države preuzela je Agencija. Prema navedenom Zakonu Agencija obavlja poslove zaštite, korištenja, raspolaganja, prometa i okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države predstavlja: zakup i zakup za ribnjake, zakup zajedničkih pašnjaka, privremeno raspolaganje, zamjenu, prodaju izravnom pogodbom, davanje na korištenje bez javnog poziva, razvrgnuće suvlasničke zajednice te osnivanje prava građenja i prava služnosti. U zakup za poljoprivredne namjene se pod određenim uvjetima može dati i neizgrađeno građevinsko zemljište u vlasništvu države koje je po uporabnom svojstvu poljoprivredno zemljište.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje se u zakup i zakup za ribnjake putem javnog poziva na 50 godina. Odluku o dodjeli zakupa donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, kojeg čine tri predstavnika Agencije i dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području zemljište nalazi, od kojeg jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave. Odluku o dodjeli zakupa za ribnjake donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države za ribnjake, kojeg čine dva predstavnika Agencije, dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi pretežiti dio ribnjaka, od kojeg jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave i jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poljoprivredu.

Jedinice lokalne samouprave dostavljaju Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake.

Zahtjev za prikupljanje dokumentacije za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake jedinici lokalne samouprave može podnijeti zainteresirana fizička ili pravna osoba, a ako jedinica lokalne samouprave u roku 30 dana ne postupi u skladu sa zahtjevom, dokumentaciju prikuplja zainteresirana fizička ili pravna osoba, koju zajedno sa zahtjevom za raspisivanje poziva dostavlja Agenciji. Na temelju odluke o izboru najpovoljnije ponude po pozivu za zakup i zakup za ribnjake ravnatelj Agencije u ime Republike Hrvatske i podnositelj ponude zaključuju ugovor o zakupu i zakupu za ribnjake u pisanom obliku. Zakupnina i zakup za ribnjake plaćaju se godišnje. Za prvu godinu zakupa plaćaju se u roku 15 dana od dana uvođenja u posjed u visini razmjernoj razdoblju koje je preostalo do isteka godine, a za svaku sljedeću godinu do kraja lipnja tekuće godine.

Zajednički pašnjak je proizvodno-tehnološka cjelina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje je u naravi pašnjak, livada, sjenokoša i neplodno zemljište namijenjeno zajedničkoj ispaši stoke i peradi. Zajednički pašnjak daje se u zakup fizičkoj ili pravnoj osobi putem javnog poziva na pet godina. Odluku o dodjeli zakupa zajedničkog pašnjaka donosi Agencija, a ugovor o zakupu zajedničkog pašnjaka zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj ponude.

Za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države koje je pogodno za poljoprivrednu proizvodnju, a za koje nisu zaključeni ugovori o zakupu, Agencija može zaključiti ugovor o privremenom korištenju s fizičkim ili pravnom osobama na njihov zahtjev i to s dosadašnjim posjednicima kojima su istekli ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i koji su u mirnom posjedu i koji su koristili poljoprivredno zemljište ili zajedničke pašnjake u vlasništvu države bez ugovora, o čemu dostavljaju potvrdu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave uz zahtjev i u mirnom su posjedu poljoprivrednog zemljišta. Ugovor se zaključuje na rok do pet godina, odnosno do zaključivanja ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta ili zakupu zajedničkih pašnjaka, odnosno drugog oblika raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države izvan proizvodno-tehnološke cjeline može se zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba, koje je približno iste vrijednosti i nalazi se na području iste ili susjedne jedinice lokalne samouprave, radi ekonomičnijeg iskorištavanja i stvaranja povoljnijih uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju. Zahtjev za zamjenu poljoprivrednog zemljišta fizička ili pravna osoba podnosi Agenciji, dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba Agenciji dostavlja podnositelj zahtjeva. Dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agenciji dostavlja jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb ili fizička ili pravna osoba. Odluku o zamjeni poljoprivrednog zemljišta donosi Agencija, a ugovor o zamjeni zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva za zamjenu. Postupak zamjene može pokrenuti i Agencija.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države iznimno se može prodati izravnom pogodbom po tržišnoj cijeni koju utvrđuje Agencija u sljedećim slučajevima:

- jednokratno, za katastarske čestice poljoprivrednih površina koje graniče sa zemljištem podnositelja zahtjeva, a nalaze se izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha
- za katastarske čestice do kojih se može pristupiti samo preko zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva u svrhu okrupnjavanja, a površina katastarske čestice koja se prodaje manja je od površine zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva
- za katastarske čestice poljoprivrednog zemljišta koje koriste korisnici kuća u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
- kada je Republika Hrvatska suvlasnik s podnositeljem zahtjeva, a suvlasnički dio Republike Hrvatske manji je od dijela podnositelja zahtjeva.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države prodaje se izravnom pogodbom ako zainteresirana osoba podnese zahtjev Agenciji kojem prilaže dokaz o ispunjenju uvjeta za prodaju izravnom pogodbom. Obavijest o podnesenom zahtjevu Agencija je dužna objaviti na oglasnoj ploči lokalne jedinice, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi i na mrežnoj stranici Agencije. Ako je više osoba podnijelo zahtjev za prodaju izravnom pogodbom za isto poljoprivredno zemljište u vlasništvu države, kupac se utvrđuje javnim nadmetanjem. Odluku o prodaji izravnom pogodbom donosi Agencija, a ravnatelj Agencije i kupac zaključuju ugovor o prodaji u pisanom obliku.

Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi. Odluku Vlade Republike Hrvatske provodi Agencija putem javnog poziva za prodaju.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agencija može iznimno dati na korištenje bez javnog poziva znanstveno-nastavnim institucijama iz područja poljoprivrede, kaznionicama i ustanovama koje u obavljanju svoje djelatnosti imaju potrebu za poljoprivrednim zemljištem, a njihov je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) samouprave. Zahtjev za davanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva podnosi se Agenciji, odluku o davanju na korištenje navedenog zemljišta donosi Agencija uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu, a ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva zaključuju ugovor o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u pisanom obliku.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinici lokalne samouprave na čijem području se zemljište nalazi dostavlja se primjerak ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i zakupu za ribnjake, ugovora o zakupu zajedničkih pašnjaka, ugovora o zamjeni poljoprivrednog zemljišta, ugovora o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države izravnom pogodbom te ugovora o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva.

Prema odredbama članka 44. i 48. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnom pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva prihod su državnog proračuna 25,0 %, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave 10,0 % i proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba 65,0 %, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema odredbi članka 75. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, u navedenim omjerima raspoređuju se i sredstva ostvarena od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju ranije važećeg Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Prema odredbama članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od prodaje poljoprivrednog zemljišta izravnom pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, ukupni prihodi i primici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Varaždinske županije za 2014. su ostvareni u iznosu 683.035.328,00 kn, za 2015. u iznosu 663.842.203,00 kn i za 2016. u iznosu 695.622.907,00 kn. Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem čine 0,1 % ukupno ostvarenih prihoda za 2014., 0,2 % za 2015. i 0,1 % za 2016.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Varaždinske županije za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u
jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na
području Varaždinske županije za 2014., 2015. i 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			Ukupno
		2014.	2015.	2016.	
	1	2	3	4	5
1.	Varaždinska županija	127.492,00	171.057,00	135.406,00	433.955,00
2.	Grad Ludbreg	82.184,00	58.977,00	91.608,00	232.769,00
3.	Grad Novi Marof	4.233,00	0,00	3.143,00	7.376,00
4.	Grad Varaždin	127.697,00	93.680,00	133.069,00	354.446,00
5.	Grada Varaždinske Toplice	0,00	0,00	81,00	81,00
6.	Općina Beretynec	0,00	6.891,00	6.891,00	13.782,00
7.	Općina Breznica	0,00	15.313,00	4.475,00	19.788,00
8.	Općina Cestica	8.816,00	12.208,00	16.169,00	37.193,00
9.	Općina Gornji Knežinec	8.432,00	7.957,00	7.116,00	23.505,00
10.	Općina Jalžabet	6.906,00	14.056,00	6.906,00	27.868,00
11.	Općina Ljubešćica	0,00	5.554,00	1.616,00	7.170,00
12.	Općina Mali Bukovec	141.078,00	279.252,00	138.305,00	558.635,00
13.	Općina Martijanec	6.438,00	6.438,00	6.438,00	19.314,00
14.	Općina Maruševec	434,00	0,00	0,00	434,00
15.	Općina Sračinec	95.984,00	78.677,00	117.478,00	292.139,00
16.	Općina Sveti Đurđ	86.372,00	120.728,00	160.448,00	367.548,00
17.	Općina Trnovec Bartolovečki	16.614,00	93.111,00	77.428,00	187.153,00
18.	Općina Veliki Bukovec	27.185,00	56.910,00	46.000,00	130.095,00
19.	Općina Vinica	0,00	0,00	5.795,00	5.795,00
20.	Općina Visoko	2.275,00	2.275,00	2.275,00	6.825,00
	Ukupno	742.140,00	1.023.084,00	960.647,00	2.725.871,00

Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Varaždinske županije ostvarile su prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2015. (županija, tri grada i 11 općina) više za 280.944,00 kn u odnosu na 2014. (županija, dva grada i 13 općina) te u 2016. (županija, četiri grada i 15 općina) manje za 62.437,00 kn u odnosu na 2015.

Ukupno ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem od 2014. do 2016. iznose 2.725.871,00 kn ili 0,1 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka lokalnih jedinica na području Varaždinske županije u tom razdoblju, od čega su vrijednosno značajniji prihodi Općine Mali Bukovec u iznosu 558.635,00 kn, Varaždinske županije 433.955,00 kn, Općine Sveti Đurđ 367.548,00 kn i Grada Varaždina 354.446,00 kn.

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2014. u iznosu 742.140,00 kn odnose se na zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake u iznosu 540.398,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u iznosu 15.270,00 kn, dugogodišnji zakup (koncesija) poljoprivrednog zemljišta u iznosu 75.465,00 kn, privremeno raspolaganje poljoprivrednim zemljište u iznosu 89.188,00 kn i prodaju izravnom pogodbom u iznosu 21.819,00 kn dok prihodi od davanja na korištenje bez javnog poziva nisu ostvareni.

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2015. u iznosu 1.023.084,00 kn odnose se na zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake u iznosu 802.595,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u iznosu 10.100,00 kn, dugogodišnji zakup (koncesija) poljoprivrednog zemljišta u iznosu 72.158,00 kn, privremeno raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u iznosu 118.702,00 kn i prodaju izravnom pogodbom u iznosu 19.529,00 kn dok prihodi od davanja na korištenje bez javnog poziva nisu ostvareni.

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2016. u iznosu 960.647,00 kn odnose se na zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake u iznosu 539.851,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u iznosu 33.809,00 kn, dugogodišnji zakup (koncesija) poljoprivrednog zemljišta u iznosu 44.880,00 kn, privremeno raspolaganje poljoprivrednim zemljište u iznosu 275.614,00 kn i prodaju izravnom pogodbom u iznosu 66.412,00 kn i davanje na korištenje bez javnog poziva u iznosu 81,00 kn.

Ukupno ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem od 2014. do 2016. u iznosu 2.725.871,00 kn odnose se na zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake u iznosu 1.882.844,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u iznosu 59.179,00 kn, dugogodišnji zakup (koncesija) poljoprivrednog zemljišta u iznosu 192.503,00 kn, privremeno raspolaganje poljoprivrednim zemljište u iznosu 483.504,00 kn, prodaju izravnom pogodbom u iznosu 107.760,00 kn i davanje na korištenje bez javnog poziva u iznosu 81,00 kn.

Prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (osim koncesija) su ostvareni na temelju ugovora koji su tijekom 2012. i ranijih godina zaključivale lokalne jedinice te ugovora koje od 2013. zaključuje Agencija, a ugovore dostavlja lokalnim jedinicama. Prihodi od koncesija su ostvareni na temelju ugovora koje je ranijih godina zaključilo ministarstvo nadležno za poljoprivredu.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, obveze jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem odnose se na određivanje članova povjerenstva za dodjelu zakupa poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake, dostavljanje Agenciji zahtjeva za raspisivanje javnog poziva i dokumentacije potrebne za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake, dostavljanje potvrda fizičkim ili pravnim osobama koje koriste poljoprivredno zemljište i zajedničke pašnjake u vlasništvu države bez ugovora i koje podnose zahtjev Agenciji za zaključivanje ugovora o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta te dostavljanje Agenciji za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države dokumentacije za poljoprivredno zemljište koje se može zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba na njihov zahtjev.

U tablici broj 3 daju se podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima.

Tablica broj 3

Podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima od 2014. do 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Imenovani članovi povjerenstva za raspisivanje javnog poziva (DA/NE)	Dostavljeni zahtjevi Agenciji za raspisivanje javnog poziva		Zaključeni ugovori po dostavljenim zahtjevima	
			Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta u ha	Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta u ha
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Ivanec	NE	0	0,00	0	0,00
2.	Grad Lepoglava	DA	0	0,00	0	0,00
3.	Grad Ludbreg	DA	0	0,00	0	0,00
4.	Grad Novi Marof	DA	2	41,44	0	0,00
5.	Grad Varaždin	DA	1	2,48	7	2,48
6.	Grada Varaždinske Toplice	DA	0	0,00	0	0,00
7.	Općina Bednja	NE	0	0,00	0	0,00
8.	Općina Beretinec	DA	1	15,13	1	15,13
9.	Općina Breznica	DA	0	0,00	0	0,00
10.	Općina Breznički Hum	NE	0	0,00	0	0,00
11.	Općina Cestica	DA	1	3,03	0	0,00
12.	Općina Donja Voća	NE	0	0,00	0	0,00
13.	Općina Gornji Knežinec	DA	4	52,84	2	22,87
14.	Općina Jalžabet	DA	0	0,00	0	0,00
15.	Općina Klenovnik	NE	0	0,00	0	0,00
16.	Općina Ljubešćica	DA	0	0,00	0	0,00
17.	Općina Mali Bukovec	DA	1	29,24	0	0,00
18.	Općina Martijanec	DA	0	-	0	0,00
19.	Općina Maruševac	DA	1	7,95	0	0,00
20.	Općina Petrijanec	NE	0	0,00	0	0,00
21.	Općina Sračinec	NE	1	1,69	0	0,00
22.	Općina Sveti Đurđ	DA	1	299,12	2	3,23
23.	Općina Sveti Ilija	NE	0	0,00	0	0,00
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	DA	1	40,34	0	0,00
25.	Općina Veliki Bukovec	NE	0	0,00	0	0,00
26.	Općina Vidovec	NE	0	0,00	0	0,00
27.	Općina Vinica	NE	2	0,42	2	0,42
28.	Općina Visoko	NE	0	0,00	0	0,00
	Ukupno		16	493,68	14	44,13

Grad Ivanec te općine Bednja, Breznički Hum, Donja Voća, Klenovnik, Petrijanec, Sračinec, Sveti Ilija, Veliki Bukovec, Vidovec, Vinica i Visoko nisu imenovali predstavnike.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Od 2014. do 2016. dva grada i devet općina dostavili su Agenciji 16 zahtjeva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjake ukupne površine 493,68 ha. Po dostavljenim zahtjevima u pet jedinica lokalnih samouprava zaključeno je 14 ugovora za 44,13 ha.

Jedinice lokalne samouprave su od 2014. do 2016. izdale 68 potvda o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta ukupne površine 409,70 ha. Jedinice lokalne samouprave su potvrde izdavale na temelju izjave podnositelja zahtjeva za zaključivanje ugovora o privremenom korištenju, u kojima je navedeno da koriste poljoprivredno zemljište u vlasništvu države bez ugovora ili su ugovori istekli i da je u mirnom posjedu te na temelju izjave svjedoka. Najviše su izdale općine Mali Bukovec (24 potvrde za 264,64 ha), Sračinec (deset potvrda za 8,26 ha), Sveti Đurđ (devet potvrda za 55,51 ha) i Grad Ludbreg (pet potvrda za 37,87 ha).

Od 2014. do 2016. je jedna općina na području Varaždinske županije dostavila Agenciji zahtjev za zamjenu državnog poljoprivrednog zemljišta poljoprivrednog zemljišta ukupne površine 2,31 ha (općina Sveti Đurđ).

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, koncem 2016. na području Varaždinske županije je 2.255,78 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (bez podataka o površini zemljišta Grad Lepoglava i Općina Beretinec).

Većina jedinica lokalne samouprave nema podataka o stanju obradivosti navedenog zemljišta, odnosno o površini obradivog i površini neobradivog zemljišta s kojim se nije raspolagalo. Prema navodima pojedinih lokalnih jedinica samouprave, na njihovom području ima zemljišta koje nije dano u zakup ili drugi oblik raspolaganja (prodaja, zamjena), a pogodno je za obradu odnosno poljoprivrednu proizvodnju. Razlozi zbog kojih se poljoprivredno zemljište ne obrađuje su neriješeni imovinsko-pravni odnosi, nemogućnost identifikacije katastarskih čestica zbog neusklađenosti katastarskih podataka sa stanjem u zemljišnim knjigama i stvarnim stanjem, zemljište obraslo višegodišnjim raslinjem (šikara, šume), male (usitnjene) površine, ne raspisivanje javnog poziva Agencije za zakup.

Prema podacima Agencije (podaci s mrežne stranice) iz svibnja 2017., na području Varaždinske županije je 2 741,92 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Iz navedenog je vidljivo da su podaci o površini, stanju obradivosti i načinu raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije različiti.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima, poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i načina njegovog raspolaganja (zakup, prodaja, drugo) na temelju zaključenih ugovora, radi uvida u stanje i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te predlaže utvrditi stanje obradivosti poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Evidencije o naplati prihoda

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je bio na snazi do travnja 2013., jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te su imale obvezu voditi evidenciju naplate kupoprodajne cijene i zakupnine. Prema odredbama članka 74. navedenog Zakona, Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknada od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Jedinice lokalne samouprave pri naplati potraživanja za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta su obračunavale zatezne kamate, poduzimale su mjere opominjanja dužnika i pozivanja na podmirenje duga te su obavještavale nadležno državno odvjetništvo radi poduzimanja mjera prisilne naplate.

Prema novom Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., Agencija vodi evidenciju naplate po ugovorima zaključenim na temelju ovog Zakona kao i evidenciju po ugovorima iz prethodnog razdoblja. Iznimno, evidenciju naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države vode jedinice lokalne samouprave, do preuzimanja ove evidencije od Agencije. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2017.), Agencija nije završila postupak preuzimanja evidencija naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta koje su vodile jedinice lokalne samouprave te su s obzirom na navedeno jedinice lokalne samouprave bile u obvezi voditi evidencije o naplati kupoprodajne cijene i zakupnine po ugovorima koje su zaključile za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta i poduzimati raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16), proračun i proračunski korisnici obvezni su u knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici, između ostalog, obvezno vode i analitičko knjigovodstvo potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama).

Prema podacima iz financijskih izvještaja jedinica lokalne samouprave na području Varaždinske županije, ukupna potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države iskazana su na dan 31. prosinca 2016. u iznosu 263.892,00 kn.

U tablici broj 4 daju se podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave, na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 4

Podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave, na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos potraživanja			Udjel dospjelih u ukupnim potraživanjima u %
		Dospjela potraživanja	Nedospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	
	1	2	3	4	5
1.	Grad Ludbreg	-	-	-	-
2.	Grad Novi Marof	-	-	-	-
3.	Grad Varaždin	101.210,00	0,00	101.210,00	100,00
4.	Grad Varaždinske Toplice	225,00	0,00	225,00	100,00
5.	Općina Beretinec	-	-	-	-
6.	Općina Breznica	-	-	-	-
7.	Općina Cestica	-	-	-	-
8.	Općina Gornji Kneginec	3.236,00	0,00	3.236,00	100,00
9.	Općina Jalžabet	10.066,00	0,00	10.066,00	100,00
10.	Općina Ljubešćica	-	-	-	-
11.	Općina Mali Bukovec	49.102,00	0,00	49.102,00	100,00
12.	Općina Martijanec	-	-	-	-
13.	Općina Maruševac	-	-	-	-
14.	Općina Sračinec	-	-	-	-
15.	Općina Sveti Đurđ	27.904,00	0,00	27.904,00	100,00
16.	Općina Trnovec Bartolovečki	61.664,00	0,00	61.664,00	100,00
17.	Općina Veliki Bukovec	10.485,00	0,00	10.485,00	-
18.	Općina Vinica	-	-	-	-
19.	Općina Visoko	-	-	-	-
	Ukupno	263.892,00	0,00	263.892,00	100,00

Od ukupno evidentiranih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije na dospjela potraživanja se odnosi 263.892,00 kn ili 100,0 %, a nedospjelih potraživanja nema. Navedena potraživanja su evidentirana prema glavnoj knjizi u dva grada i šest općina, dok prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske ostvaruje 20 lokalnih jedinica.

Ukupna potraživanja u iznosu 263.892,00 kn se odnose u jednom slučaju (Grad Varaždin) na cjelovita potraživanja (u visini 100,0 %), a u preostalim 7 lokalnih jedinica (grad Varaždinske Toplice te općine Gornji Kneginec, Jalžabet, Mali Bukovec, Sveti Đurđ, Trnovec Bartolovečki i Veliki Bukovec) na pripadajući dio potraživanja (u visini 65,0 %).

Neke jedinice lokalne samouprave koje ostvaruju prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (gradovi Ludbreg i Novi Marof te općine Beretinec, Breznica, Cestica, Ljubešćica, Martijanec, Maruševac, Sračinec, Vinica i Visoko) nemaju ustrojenu analitičku evidenciju potraživanja.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti analitičku evidenciju potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države obuhvaćena i sva potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Jedinice lokalne samouprave koje ostaruju prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ustrojile su evidencije zaključenih ugovora o zakupu i prodaji, iz kojih su vidljivi obveznici zakupa i obročne otplate prodanog zemljišta, datum i broj zaključenih ugovora o zakupu i prodaji, površine u zakupu i prodaji, ugovorena godišnja zakupnina i obročna otplata te rokovi zakupa i obročne otplate. Navedene evidencije sadrže ugovore koje je zaključila Agencija (ako ih je dostavila jedinici lokalne samouprave) te ugovore koje su prošlih godina zaključile jedinice lokalne samouprave i nadležna ministarstva.

Organizacija naplate i kontrola naplate

Koncem 2016. u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije bilo je ukupno 374 zaposlenika, od čega 270 u upravnim odjelima, 27 dužnosnika, jedanaest u vlastitim komunalnim pogonima te 66 zaposlenika po posebnim programima zapošljavanja (pomoć u kući, program javnih radova, stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa).

Poslovi evidentiranja, naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem obavljaju se unutar upravnih odjela, a kontrolu navedenih poslova obavljaju odgovorne osobe.

Većina jedinica lokalne samouprave je donijela procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima je obuhvaćena, između ostalog, naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Navedene procedure nisu donijeli gradovi Novi Marof i Varaždin te općine Beretinc, Breznica, Cestica, Mali Bukovec, Sračinec, Sveti Đurđ i Veliki Bukovec.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera te pratiti rezultate poduzetih mjera.

U tablici broj 5 daju se podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države nenaplaćenim od dana dospijeća u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 5

Podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države nenaplaćenim od dana dospijeća u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije na dan 31. prosinca 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Dospjela potraživanja	Dospjela potraživanja nenaplaćena od dana dospijeća			
			Do 6 mjeseci	Od 6 mjeseci do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Varaždin	101.210,00	0,00	0,00	101.210,00	0,00
2.	Grada Varaždinske Toplice	225,00	225,00	0,00	0,00	0,00
3.	Općina Gornji Kneginec	3.236,00	0,00	3.236,00	0,00	0,00
4.	Općina Jalžabet	10.066,00	0,00	10.066,00	0,00	0,00
5.	Općina Mali	49.102,00	49.102,00	0,00	0,00	0,00

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Dospjela potraživanja	Dospjela potraživanja nenaplaćena od dana dospijeća			
			Do 6 mjeseci	Od 6 mjeseci do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine
	1	2	3	4	5	6
	Bukovec					
6.	Općina Sveti Đurđ	27.904,00	27.904,00	0,00	0,00	0,00
7.	Općina Trnovec Bartolovečki	61.664,00	35.345,00	0,00	1.400,00	24.919,00
8.	Općina Veliki Bukovec	10.485,00	0,00	10.485,00	0,00	0,00
	Ukupno	263.892,00	112.576,00	23.787,00	102.610,00	24.919,00

Od ukupno iskazanih dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije u iznosu 263.892,00 kn, na nenaplaćena potraživanja do šest mjeseci od roka dospijeća se odnosi 112.576,00 kn ili 42,7 %, od šest mjeseci do jedne godine odnosi se 23.787,00 kn ili 9,0 %, od jedne do tri godine odnosi se 102.610,00 kn ili 38,9 % i preko tri godine odnosi se 24.919,00 kn ili 9,4 %.

U tablici broj 6 daju se podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 6

Podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospelja potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije na dan 31. prosinca 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos dospjelih potraživanja	Iznos obračunanih zateznih kamata	Poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja			Raskidi ugovora	
				Pozivanje obveznika na podmirenje duga	Pisane opomene	Prijave nadležnim institucijama	Broj ugovora	Iznos potraživanja
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Grad Varaždin	101.210,00	0,00	0,00	101.210,00	0,00	0	0,00
2.	Grada Varaždinske Toplice	225,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
3.	Općina Gornji Knežinec	3.236,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
4.	Općina Jalžabet	10.066,00	0,00	0,00	0,00	10.066,00	0	0,00
5.	Općina Mali Bukovec	49.102,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
6.	Općina Sveti Đurđ	27.904,00	0,00	19.211,00	8.693,00	0,00	0	0,00
7.	Općina Trnovec Bartolovečki	61.664,00	1.400,00	0,00	48.898,00	12.206,00	1	12.206,00
8.	Općina Veliki Bukovec	10.485,00	0,00	10.485,00	0,00	0,00	0	0,00
	Ukupno	263.892,00	1.400,00	29.696,00	158.801,00	22.272,00	1	12.206,000

Jedinice lokalne samouprave su za naplatu potraživanja poduzimale više vrsta mjera naplate (pozivanje obveznika telefonskim putem na podmirenje duga, slanje opomena i prijave nadležnom državnom odvjetništvu). Grad Varaždin i Općina Sveti Đurđ slali su opomene, općine Sveti Đurđ, Trnovec Bartolovečki i Veliki Bukovec su pozivali obveznika telefonskim putem na podmirenje duga. Prijavu nadležnomk državnom odvjetništvu podnijela je Općina Jalžabet, a za Općinu Trnovec Bartolovečki prijavu je podnijela Agencija.

Zatezne kamate na dospjela nenaplaćena potraživanja obračunala je i naplatila jedna lokalna jedinica (Općina Trnovec Bartolovečki u iznosu 1.400,00 kn).

Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tužbe. Prema odredbama članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne samouprave su odgovorna za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Od 2014. do 2016. na području Vraždinske županije je raskinut jedan ugovor na temelju zahtjeva za raskid ugovora. Odnosi se na ugovor o zakupu kojeg je u 2012. zaključila Općina Trnovec Bartolovečki. Navedeni ugovor je raskinula Agencija u 2013. na temelju zahtjeva za raskid ugovora prema sporazumu (dug za zakupninu zajedno sa zateznom kamatom u iznosu 12.206,00 kn). Agencija je sporazum dostavila Općini Trnovec Bartolovečki, a potraživanja je prijavila državnom odvjetništvu radi poduzimanja mjera naplate.

Agencija je u 2015. uspostavila aplikaciju Evidencija naplate po svim vrstama ugovora o raspolaganju, koja se sastoji od baza podataka svih ugovora o raspolaganju i financijskih podataka (podaci o prihodima od raspolaganja) koji su preuzeti od Financijske agencije. Navedena aplikacija treba pružiti podršku u definiranju i upravljanju ugovorima, evidenciju naplate te izvještavanje o naplati i planu naplate po pojedinačnom ugovoru, stranci, županiji, gradu/općini te po vrsti ugovora kako bi se povećala naplata i lakše donosile odluke vezano uz zakup, prodaju i koncesiju poljoprivrednog zemljišta. Svrha aplikacije je, osim uvođenja redovne kontrole evidencije naplate, utvrditi sva dugovanja po svim zaključenim ugovorima o raspolaganju od 1991. do 2015.

Na području Varaždinske županije neke jedinice lokalne samouprave (Grad Varaždinske Toplice te općine Beretinec, Ljubešćica i Vinica) nisu dostavile tražene podatke i informacije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprovrednim zemljištem od strane Agencije te nakon unosa traženih podataka jedinice lokalne samouprave nemaju uvid u navedenu aplikaciju.

Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2017.), postupak preuzimanja evidencije naplate po ugovorima nije završen.

Utrošak prihoda

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnom pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva kao i sredstva ostvarena od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju ranije važećeg Zakona o poljoprivrednom zemljištu u propisanim omjerima raspoređuju se u državni proračun, proračune jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema odredbama članka 44. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva koja su prihod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave namijenjena su isključivo za programe katastarsko-geodetske izmjere zemljišta, sređivanja zemljišnih knjiga, za podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu, program razminiranja zemljišta, uređenja ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture u vezi s poljoprivredom i akvakulturom, uređenja zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije, očuvanja ugroženih područja i očuvanja biološke raznolikosti i program sufinanciranja te druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture. Sredstva koja su prihod jedinica lokalne samouprave namijenjena su i za sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i ostalih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira kroz mjere potpore iz navedenog Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb obvezni su podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Prema odredbama članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od prodaje izravnom pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi, a namijenjena su za provedbu komasacije poljoprivrednog zemljišta te sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata potrebnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira mjerama potpore iz navedenog Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave.

U tablici broj 7 daju se podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 7

Podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Donesen godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			Doneseno godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem		
		2014. (DA/NE)	2015. (DA/NE)	2016. (DA/NE)	2014. (DA/NE)	2015. (DA/NE)	2016. (DA/NE)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Varaždinska županija	DA	DA	DA	DA	DA	DA
2.	Grad Ludbreg	NE	NE	NE	NE	NE	NE
3.	Grad Novi Marof	NE	NE	NE	NE	NE	NE
4.	Grad Varaždin	NE	NE	NE	NE	NE	NE
5.	Grada Varaždinske Toplice	NE	NE	NE	NE	NE	NE
6.	Općina Beretynec	NE	NE	NE	NE	NE	NE
7.	Općina Breznica	NE	NE	NE	NE	NE	NE
8.	Općina Cestica	NE	NE	NE	NE	NE	NE
9.	Općina Gornji Knežinec	NE	NE	NE	NE	NE	DA
10.	Općina Jalžabet	NE	NE	NE	NE	NE	NE
11.	Općina Ljubešćica	NE	NE	NE	NE	NE	NE
12.	Općina Mali Bukovec	NE	NE	NE	NE	NE	NE
13.	Općina Martijanec	NE	NE	NE	DA	DA	DA
14.	Općina Maruševec	NE	NE	NE	NE	NE	NE
15.	Općina Sračinec	NE	NE	NE	NE	DA	NE
16.	Općina Sveti Đurđ	NE	NE	NE	NE	DA	NE
17.	Općina Trnovec Bartolovečki	NE	NE	NE	NE	NE	DA
18.	Općina Veliki Bukovec	NE	NE	NE	NE	NE	NE
19.	Općina Vinica	NE	NE	NE	NE	NE	NE
20.	Općina Visoko	NE	NE	NE	NE	NE	NE

Plan korištenja sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za 2014., 2015., i 2016. donijela je Varaždinska županija.

Plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem Varaždinske županije sadrži potrebne podatke (planirane prihode od raspolaganja zemljištem i planirane rashode prema vrsti i namjeni).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Izvešće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za 2014. sastavili su županija i jedna općina (Varaždinska županija i Općina Martijanec). Navedeno izvješće za 2015. sastavile su četiri jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Varaždinska županija te općine Martijanec, Sračinec i Sveti Đurđ).

Izvešće za 2016. sastavile su četiri jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Varaždinska županija te općine Gornji Knežinec, Martijanec i Trnovec Bartolovečki). Četiri grada i 11 općina (gradovi Ludbreg, Novi Marof, Varaždin i Varaždinske Toplice te općine Beretinec, Breznica, Cestica, Jalžabet, Ljubešćica, Mali Bukovec, Maruševec, Sračinec, Sveti Đurđ, Veliki Bukovec, Vinica i Visoko) nisu sastavile navedeno izvješće.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje godišnjeg izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te podnošenje navedenog izvješća ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

U tablici broj 8 daju se podaci o ostvarenim i utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

Tablica broj 8

Podaci o ostvarenim i utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Ukupno ostvareni prihodi od 2014. do 2016.	Namjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Neutrošeni prihodi koncem 2016.
	1	3	4	6
1.	Varaždinska županija	433.955,00	433.955,00	0,00
2.	Grad Ludbreg	232.769,00	232.769,00	0,00
3.	Grad Novi Marof	7.376,00	7.376,00	0,00
4.	Grad Varaždin	354.446,00	354.446,00	0,00
5.	Grada Varaždinske Toplice	81,00	81,00	0,00
6.	Općina Beretinec	13.782,00	13.782,00	0,00
7.	Općina Breznica	19.788,00	19.788,00	0,00
8.	Općina Cestica	37.193,00	37.193,00	0,00
9.	Općina Gornji Knežinec	23.505,00	23.505,00	0,00
10.	Općina Jalžabet	27.868,00	27.868,00	0,00
11.	Općina Ljubešćica	7.170,00	0,00	7.170,00
12.	Općina Mali Bukovec	558.635,00	456.200,00	102.435,00
13.	Općina Martijanec	19.314,00	19.314,00	0,00
14.	Općina Maruševec	434,00	434,00	0,00
15.	Općina Sračinec	292.139,00	247.390,00	44.749,00
16.	Općina Sveti Đurđ	367.548,00	367.548,00	0,00
17.	Općina Trnovec Bartolovečki	187.153,00	187.153,00	0,00
18.	Općina Veliki Bukovec	130.095,00	127.658,00	2.437,00
19.	Općina Vinica	5.795,00	5.795,00	0,00
20.	Općina Visoko	6.825,00	6.825,00	0,00
	Ukupno	2.725.871,00	2.725.871,00	156.791,00

Od ukupno ostvarenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016. u iznosu 2.725.871,00 kn, za propisane namjene utrošeno je 2.569.080,00 kn ili 94,2 %, a neutrošena sredstva iznose 156.791,00 kn ili 5,8 % ukupno ostvarenih prihoda.

Evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem kroz duže vremensko razdoblje vode jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje ostvaruju navedene prihode.

U tablici broj 9 daju se podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije za 2014., 2015. i 2016. po namjenama.

Tablica broj 9

Podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije za 2014., 2015. i 2016. po namjenama

u kn

Redni broj	Namjena utrošenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	Namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5
1.	Katastarsko-geodetska izmjera zemljišta	245.850,00	183.265,00	348.297,00	777.412,00
2.	Sređivanje zemljišnih knjiga	127.697,00	93.680,00	156.069,00	377.446,00
3.	Uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture	162.055,00	396.892,00	478.317,00	1.037.264,00
4.	Sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture	93.584,00	137.563,00	122.307,00	353.454,00
5.	Sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i ostalih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020.	8.432,00	0,00	15.072,00	23.504,00
	Ukupno	637.618,00	811.400,00	1.120.062,00	2.569.080,00

Ukupno namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Varaždinske županije od 2014. do 2016. iznose 2.569.080,00 kn, od čega je 777.412,00 kn ili 30,3 % utrošeno za katastarsko-geodetsku izmjeru zemljišta, 377.446,00 kn ili 14,6 % utrošeno je za sređivanje zemljišnih knjiga, 1.037.264,00 kn ili 40,4 % utrošeno je za uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture, 353.454,00 kn ili 13,8 % utrošeno je za sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture i 23.504,00 kn ili 0,9 % utrošeno je za sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020.

- Utrošak prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta

Osim prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, jedinice lokalne samouprave ostvaruju i prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu s dokumentima prostornog uređenja i drugim propisima. Jednokratna naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku plaća se prema površini građevinske čestice utvrđene na temelju izvršnog akta kojim se odobrava građenje, odnosno po primitku potvrde glavnog projekta, odnosno prema površini zemljišta ispod zgrade ozakonjene rješenjem o izvedenom stanju. Promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se i eksploatacija pijeska, šljunka, kamena, ciglarske i lončarske gline, površinski kopovi te gradnja građevine za gospodarenje otpadom osim građevine za biološku obradu otpada kompostiranjem i eksploatacija drugih mineralnih sirovina, izgradnja sportskih terena i objekata, kao i druge nepoljoprivredne namjene prema posebnim zakonima. Odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, propisani su i slučajevi kada se investitor oslobađa plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Rješenje o oslobađanju od plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta te rješenje o jednokratnoj naknadi za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta donosi nadležni ured državne uprave u županiji odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poljoprivredu na temelju podataka nadležne porezne uprave o tržišnoj vrijednosti zemljišta unutar građevinskog područja. Primjerak rješenja o visini naknade i rješenja o oslobađanju od plaćanja naknade dostavlja se ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, Agenciji i jedinici lokalne samouprave, odnosno Gradu Zagrebu, na čijem se području zemljište nalazi. Naknada po rješenju plaća se u roku 30 dana od dana dostave rješenja stranci. Sredstva ostvarena od naknade za promjenu namjene prihod su državnog proračuna 70,0 % i 30,0 % proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi. Sredstva od naknade koja su prihod proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, namijenjena su isključivo za okrupnjavanje, privođenje funkciji, povećanje vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja poljoprivrednog zemljišta, a jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb obvezni su podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Od 2014. do 2016. su 22 jedinice lokalne samouprave na području Varaždinske županije ostvarile prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u iznosu 462.451,00 kn, a šest (općine Breznički Hum, Donja Voća, Petrijanec, Sveti Ilija, Vidovec i Visoko) nije ostvarilo. Naznačajnije prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u trogodišnjem razdoblju su ostvarili Grad Varaždin u iznosu 167.925,00 kn ili 36,3 %, a nakon toga Općina Trnovec Bartolovečki u iznosu 32.193,00 kn ili 6,9 %, Grad Ludbreg u iznosu 27.293,00 kn ili 5,9 % te Općina Jalžabet u iznosu 24.779,00 kn ili 5,3 % ukupno ostvarenih prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Preostalih 18 jedinica lokalne samouprave ostvarilo je navedene prihode u iznosu 210.891,00 kn ili 45,6 %. Osim Grada Ivanca, druge jedinice lokalne samouprave na području Varaždinske županije nisu donosile godišnje planove korištenja prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta.

Od ukupno ostvarenih prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta, za propisane namjene su utrošeni prihodi u iznosu 406.732,00 kn ili 88,0 %, a neutrošeni prihodi koncem 2016. iznose 55.719,00 kn ili 12,0 %.

Prihodi u iznosu 332.632,00 kn su najvećim dijelom utrošeni za sređivanje zemljišno knjižnog i katastarskog stanja poljoprivrednog zemljišta. Izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene zemljišta sastavila je Općina Martijanec za 2016., ali nije dostavila ministarstvu nadležnom za poljoprivredu. Preostalih 20 jedinica lokalne samouprave (gradovi Ivanec, Lepoglava, Ludbreg, Novi Marof, Varaždin i Varaždinske Toplice te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Cestica, Gornji Kneginec, Jalžabet, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Maruševac, Sračinec, Sveti Đurđ, Trnovec Bartolovečki i Veliki Bukovec) nisu sastavljale godišnja izvješća o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Rok podnošenja godišnjeg izvješća nije propisan.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti godišnje izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i dostaviti navedeo izvješće ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju

Prema odredbama članaka 4., 10. i 12. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, poljoprivredno zemljište mora se održavati pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju odnosno spriječiti njegovu zakorovljenost i obrastanje višegodišnjim raslinjem, kao i smanjenje njegove plodnosti. Općinsko, odnosno gradsko vijeće, a za Grad Zagreb Gradska skupština za svoje područje propisuje potrebne agrotehničke mjere u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju te također propisuju mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, a osobito za održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, uređivanje i održavanje kanala, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica te sadnju i održavanje vjetrobranskih pojasa. Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb podnose ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i Agenciji godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina do 31. ožujka svake godine za prethodnu godinu. Mjere kojima su vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta dužni poljoprivredno zemljište obrađivati na način da ne umanjuju njegovu bonitetnu vrijednost propisane su Pravilnikom o agrotehničkim mjerama (Narodne novine 142/13).

Prema odredbama članka 65. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb dužni su nadzirati provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina. Navedene poslove obavljaju poljoprivredni redari koji osim općih uvjeta za prijem u službu moraju imati najmanje srednju stručnu spremu poljoprivredne struke. Jedinice lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb mogu obavljanje navedenih poslova organizirati zajednički, a o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama dužni su redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju u područnim jedinicama.

Potrebne agrotehničke mjere nisu propisale općine Bednja, Jalžabet, Klenovnik, Petrijanec i Veliki Bukovec, mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina općine Klenovnik, Petrijanec i Veliki Bukovec.

Godišnja izvješća o primjeni agrotehničkih mjera za 2016. nisu sastavili i dostavili Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu gradovi Ludbreg, Novi Marof te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Breznički Hum, Donja Voća, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Petrijanec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Trnovec Bartolovečki i Veliki Bukovec.

Godišnja izvješća o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina za 2016. nisu sastavili i dostavili Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu gradovi Ludbreg, Novi Marof te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Breznički Hum, Cestica, Donja Voća, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Petrijanec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Trnovec Bartolovečki i Veliki Bukovec.

Od 28 jedinica lokalne samouprave, (gradovi Ludbreg i Varaždin te općine Mali Bukovec, Martijanec i Maruševac) imenovale su poljoprivrednog redara.

Devet jedinica lokalne samouprave (gradovi Varaždin i Varaždinske Toplice te općine Breznički Hum, Cestica, Gornji Kneginec, Jalžabet, Maruševac, Trnovec Bartolovečki i Vinica) je izvještavalo poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama, dok 19 nije izvještavalo poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama (gradovi Ivanec, Lepoglava, Ludbreg, Novi Marof te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Donja Voća, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Petrijanec, Sračinec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Veliki Bukovec, Vidovec i Visoko).

Državni ured za reviziju nalaže propisati agrotehničke mjere, propisati mjere za utvrđivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, sastaviti i podnositi Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera, sastaviti godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim agrotehničkim mjerama i mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina, imenovati poljoprivrednog redara za obavljanje poslova nadzora nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom lokalnom jedinicom, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Varaždinske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti aktivnosti jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Na temelju obavljene revizije, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju je ocijenio da je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Varaždinske županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- imenovati predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Grad Ivanec te općine Bednja, Breznički Hum, Donja Voća, Klenovnik, Petrijanec, Sračinec, Sveti Ilija, Veliki Bukovec, Vidovec, Vinica i Visoko)
- u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima, poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i načina njegovog raspolaganja (zakup, prodaja) na temelju zaključenih ugovora, radi uvida u stanje i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te utvrditi stanje obradivosti poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (gradovi Ivanec, Lepoglava, Ludbreg, Novi Marof, Varaždin, Varaždinske Toplice te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Breznički Hum, Cestica, Donja Voća, Gornji Kneginec, Jalžabet, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Maruševec, Petrijanec, Sračinec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Trnovec Bartolovečki, Veliki Bukovec, Vidovec, Vinica i Visoko)
- donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera te pratiti rezultate poduzetih mjera (gradovi Novi Marof i Varaždin te općine Beretinec, Breznica, Cestica, Mali Bukovec, Sračinec, Sveti Đurđ i Veliki Bukovec)
- ustrojiti analitičku evidenciju potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (gradovi Ludbreg i Novi Marof te općine Beretinec, Breznica, Cestica, Ljubešćica, Martijanec, Maruševec, Sračinec, Vinica i Visoko)
- poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda (Grad Varaždinske Toplice te općine Gornji Kneginec, Mali Bukovec i Veliki Bukovec)

- donijeti godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem (gradovi Ludbreg, Novi Marof, Varaždin, Varaždinske Toplice te općine Beretinec, Breznica, Cestica, Gornji Kneginec, Jažabet, Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Maruševec, Sračinec, Sveti Đurđ, Trnovec Bartolovečki, Veliki Bukovec, Vinica i Visoko)
- sastaviti godišnje izvješće o korištenju prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države i dostaviti navedeno izvješće ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Ludbreg, Novi Marof, Varaždin i Varaždinske Toplice te općine Beretinec, Breznica, Cestica, Jažabet, Ljubešćica, Mali Bukovec, Maruševec, Sračinec, Sveti Đurđ, Veliki Bukovec, Vinica i Visoko)
- sastaviti godišnje izvješće o korištenju prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta i dostavljati navedena izvješća ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Ivanec, Lepoglava, Ludbreg, Novi Marof, Varaždin i Varaždinske Toplice te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Cestica, Gornji Kneginec, Jažabet, Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Maruševec, Sračinec, Sveti Đurđ, Trnovec Bartolovečki i Veliki Bukovec)
- propisati potrebne agrotehničke mjere (općine Bednja, Jažabet, Klenovnik, Petrijanec i Veliki Bukovec) te mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina (općine Klenovnik, Petrijanec i Veliki Bukovec)
- sastaviti i podnositi Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera (gradovi Ludbreg, Novi Marof te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Breznički Hum, Donja Voća, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Petrijanec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Trnovec Bartolovečki i Veliki Bukovec) te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina (gradovi Ludbreg, Novi Marof te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Breznički Hum, Cestica, Donja Voća, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Petrijanec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Trnovec Bartolovečki i Veliki Bukovec)
- redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Ivanec, Lepoglava, Ludbreg, Novi Marof te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Donja Voća, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Petrijanec, Sračinec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Veliki Bukovec, Vidovec i Visoko)
- imenovati poljoprivrednog redara za obavljanje poslova nadzora nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Ivanec, Lepoglava, Novi Marof, Varaždinske Toplice te općine Bednja, Beretinec, Breznica, Breznički Hum, Cestica, Donja Voća, Gornji Kneginec, Jažabet, Klenovnik, Ljubešćica, Petrijanec, Sračinec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Trnovec Bartolovečki, Veliki Bukovec, Vidovec, Vinica i Visoko).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela aktivnijem sudjelovanju jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ažurnom vođenju evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano ili dano u zakup, efikasnijoj organizaciji naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, namjenskom korištenju prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, što bi utjecalo na povećanje učinkovitost gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Varaždinske županije.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Varaždinske županije i prihvatile naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Varaždinske županije djelomično učinkovito.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u očitovanju navode da će postupiti u skladu s danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju kako bi pridonijele što učinkovitijem gospodarenju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Varaždinske županije u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.